

กฤษฎีกา

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๕
มิถุนายน-กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

● ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

- ระบบ Enterprise Portal
- รำลึกถึงท่านประเสริฐ มาสกุล
- การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินกับพันธมิตรระหว่างประเทศ

คุณพรทิพย์ จาละ เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรม “โครงการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการแนวใหม่” ของสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๒ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๕-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุมปรีดี พนมยงค์ ผู้เข้าร่วมการสัมมนาประกอบด้วยข้าราชการประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ และประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ชำนาญงาน และปฏิบัติงาน จำนวน ๘๓ คน

การฝึกอบรมประกอบด้วย การบรรยายในหัวข้อ ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ การบริหารอารมณ์ (EQ Management) การคิดอย่างเป็นระบบ เทคนิคการติดต่อสื่อสารเพื่อการบริการที่ดี การจัดการงานสารบรรณอย่างมีประสิทธิภาพ คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ โดยมีวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ พระครูวินัย วชิรธัมโม นางผาณิต นิตินันท์ประภาส นายคมกฤษ พอนอ่วม อ.ปิ่นนคร พรพิทรกานต์ อ.วัลภา วงศาโรจน์ อ.สัตกร วงศ์สงคราม นอกจากนี้มีมีการศึกษาดูงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ณ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

คุณพรทิพย์ จาละ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

นางจริยา เจียมวิจิตร

นายอัษฎร จารุจินดา

นายสงขลา วิชัยขัทคะ

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

และกรรมการร่างกฎหมายประจำทุกท่าน

บรรณาธิการ

นางสิรินันท์ ปานเสมศรี

กองบรรณาธิการ

นายโกมล จิรัชย์สุทธิกุล

นายพนพล เภรีฤกษ์

นายปกรณ์ นิลประพันธ์

นายเชวง ไทยยิ่ง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวพรเพ็ญ คำคุณวัฒน์

นางกรรณกนก ช่างกิ่งเหมาะ

นางสาวรัชณี สังข์ทองงาม

นางเกสินี แสงสุวรรณ

นางชุตติมา ไญญ์น้อย

ส่วนช่วยอำนวยความสะดวกและประชาสัมพันธ์

สำนักอำนวยความสะดวก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙

ตล ๑๒๐๗, ๑๒๐๘

โทรสาร ๐ ๒๒๒๐ ๗๖๓๙

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

บทบรรณาธิการ

เมื่อต้นเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมาวงการนิติศาสตร์ไทยได้สูญเสียบุคคลที่อาจถือได้ว่าเป็นตำนานของนักกฎหมายไทยที่ก่อปรไปด้วยคุณธรรมท่านหนึ่งไปอย่างน่าเสียดาย คือท่านประเสริฐ นาสกุล อดีตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาและประธานศาลรัฐธรรมนูญ สก๊ปปพิเศษฉบับนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงขอรำลึกถึงคุณงามความดีของท่านที่มีต่อประเทศชาติด้วยการนำเสนอผลงานของท่านเกี่ยวกับคำวินิจฉัยคดีประวัติศาสตร์เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและถือเป็นแบบอย่าง กฤษฎีกาสารฉบับนี้ยังคงมีสาระดีๆ ที่น่าสนใจมาฝากท่านผู้อ่านอีกหลายเรื่อง อาทิ การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินกับพันธกรณีระหว่างประเทศมีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร ความเห็นกรณีปัญหาการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ การจ่ายเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ รวมทั้งคำแนะนำ “รู้ทันหวัด ๒๐๐๙” เสนอไว้ท้ายเล่ม (ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุข) ด้วยความหวังเเื่อ เพราะขณะนี้การแพร่ระบาดของไข้หวัดใหญ่ H1N1 หรือไข้หวัดใหญ่ ๒๐๐๙ ที่เกิดขึ้นทั่วโลกและในประเทศไทยได้มีการแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว สมควรที่เรากุทุกคนจะต้องร่วมมือกันเพื่อชะลอหรือบรรเทาการแพร่ระบาดของโรคนี้ โดยให้ความรู้และทำให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันตนเอง กรณีที่ติดเชื่อแล้วไม่ให้แพร่กระจายเชื่อไปยังผู้อื่น กรณีที่ยังไม่ติดเชื่อต้องระมัดระวังไม่ไปในที่ที่มีคนแออัด หากเสี่ยงไม่ได้ก็ต้องสวมหน้ากากอนามัยและทำความสะอาดมืออยู่เสมอก่อนที่จะสัมผัสสบริเวณใบหน้าหรือรับประทานอาหาร

สุดท้ายนี้ขอเชิญท่านผู้อ่านทุกท่านร่วมแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกฤษฎีกาสารให้ดียิ่งๆ ขึ้น โดย ๕๐ ท่านแรกที่ส่งแบบสอบถามกลับไปที่กองบก. จะได้รับของสมนาคุณจากเราแทนคำขอบคุณที่ให้ความสนใจและติดตามข่าวสาร

บรรณาธิการ

สารบัญ Contents

เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบ Enterprise Portal.....	๒
เลขาธิการกฤษฎีกา แผนปฏิบัติการการป้องกันและปราบปราม	
การทุจริตภาครัฐ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒.....	๔
ความเห็นทางกฎหมาย.....	๖
สก๊ปปพิเศษ รำลึกถึง ท่านประเสริฐ นาสกุล.....	๑๑
กฎหมายต่างประเทศ การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน	
กับพันธกรณีระหว่างประเทศ.....	๒๐

บทความ ข้อความ หรือความเห็นใดๆ ที่ปรากฏในกฤษฎีกาสาร เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและกองบรรณาธิการ ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

ระบบ Enterprise Portal

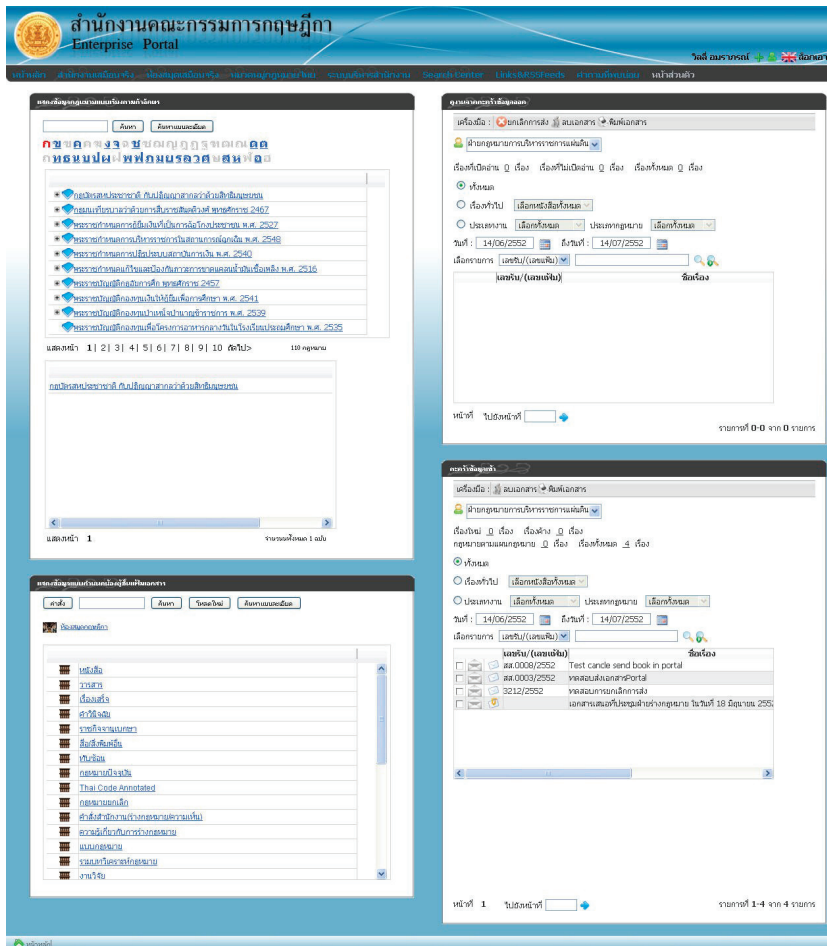
▶ ส่วนสารสนเทศ

ภายหลังจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ริเริ่มโครงการพัฒนาการให้บริการข้อมูลไปสู่รูปแบบของ Enterprise Portal Site เพื่อการบริหารข้อมูลให้เป็นองค์ความรู้ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบโดยรวม มีการพัฒนาระบบแบ่งเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ระบบ Enterprise Portal ภายในสำนักงาน (Intranet) สำหรับบุคลากรภายในสำนักงาน ให้บริการสำหรับการทำงานในระบบงานต่างๆ ดังนี้

ระบบสำนักงานเสมือนจริง (VO: Virtual

Office) ระบบห้องสมุดเสมือนจริง (VL: Virtual Library) ระบบหมวดหมู่กฎหมายไทย (THCA: Thai Code Annotate) ระบบงานบริหารสำนักงาน (Back Office) ระบบคำถามคำตอบ (FAQ) ระบบแจ้งเตือนและประกาศข่าว (News Alert) ระบบการค้นหาข้อมูล (Search Center) โดยรวมข้อมูลของทุกระบบที่ใช้ในสำนักงานเข้าสู่หน้าจอเดียว (One Stop Service) อย่างเป็นระเบียบและแยกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ช่วยเพิ่มความสะดวกและประสิทธิภาพในการเข้าใช้บริการข้อมูล นอกจากนี้ยังมีความสามารถของระบบในการ

ภาพแสดงระบบ Enterprise Portal ภายในสำนักงาน

มูลนิธิ สวรสวรสวกรไทยโน้ตมูลฐาน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา Office of the Council of State

เฉพาะเจ้าหน้าที่ | [เสนอแนะ-ติชม](#) | [คำถามที่พบบ่อย](#) | [WEB MAIL](#) | [Site Map](#)

Full Version

- องค์กร
- งานพัฒนาระบบบริหาร
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา
- คำวินิจฉัย/คำพิพากษา
- กฎหมายสารรับคณบดีการ
- ห้องสมุดกฎหมาย
  - กฎหมายเต็มฉบับ
  - รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
  - พระราชบัญญัติ/พระราชกำหนด
  - ประมวลกฎหมาย
  - ป.ว./ป.ร./ต.ป.ด.
  - สนธิสัญญา
  - กฎหมายอื่น ๆ
  - ผลงานวิจัย
  - กฎหมายภาษาอังกฤษ
- ค้นหาสืบค้นกฎหมายไทย
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
- เกร็ดความรู้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สำนักนายกรัฐมนตรี
ร่างกฎหมายที่น่าสนใจ

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

- ร่างกฎหมายที่น่าสนใจ**
- ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ. .... (เรื่องครั้งที่ ๒๐๖/๒๕๕๒) **NEW** [pdf]
  - ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (เรื่องครั้งที่ ๑๖๖/๒๕๕๒) **NEW** [pdf]
  - ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... (เรื่องครั้งที่ ๑๖๕/๒๕๕๒) **NEW** [pdf]
  - ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. .... (เรื่องครั้งที่ ๑๖๔/๒๕๕๒) **NEW** [pdf]

- บทความทางกฎหมาย**
- บทบัญญัติที่กำหนดแล้วแต่ผลการใช้บังคับแล้ว เอง [pdf]
  - การพัฒนากฎหมายด้วยการคุ้มครองแรงงานใน งานเสริมไปทำที่บ้านของประเทศไทย [pdf]
  - ปัญหาข้อกฎหมายในการควบคุมการโฆษณา เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราช บัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๓ [pdf]
  - สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมาตรการปกป้อง จากการนำเข้าสินค้าที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. ๒๕๕๐ [pdf]

Enterprise Portal

ชื่อผู้ใช้
รหัสผ่าน

Login

สมัครสมาชิก | ลืมรหัสผ่าน? Help

ค้นหา

กฎหมายทุกประเภท

Search

Advanced Search Help

บริการประจํา

วารสารประจําคณะกรรมการกฤษฎีกา

พูดคุยเรื่องกฎหมาย

กรุณาส่งความคิดเห็นเรื่องกฎหมาย

รับฟังความคิดเห็นทางกฎหมาย

ความเป็นมาและเหตุผล

วัตถุประสงค์

หลักเกณฑ์ในการรับฟัง

กิจกรรมทางกฎหมาย

สัมมนา

ภาพแสดงระบบ Enterprise Portal ภายนอกสำนักงาน

ปรับการนำเสนอข้อมูลให้สอดคล้องกับบทบาทและสถานภาพของผู้ใช้ที่แตกต่างกัน ผู้ใช้สามารถนำงานที่ใช้บ่อยๆ มาจัดอยู่ในหน้าเดียวกันเพื่อความสะดวกในการใช้งานตามความต้องการใช้งานของผู้ใช้และสามารถปรับเปลี่ยนอีกได้ตามความต้องการเช่น ใช้งานข้อมูลกฎหมายบ่อยๆ ก็นำเอาหน้าจอข้อมูลกฎหมายไว้ลำดับแรก ถัดมาเป็นตะกร้าข้อมูลออก ห้องสมุดกฎหมาย และท้ายสุดเป็นตะกร้าข้อมูลเข้า เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ ระบบ Enterprise Portal ภายนอกสำนักงาน (Internet) สำหรับบุคคลทั่วไปและหน่วยงานภายนอก ให้บริการข้อมูลแก่บุคคลภายนอกได้แก่ระบบเว็บไซต์สำนักงานซึ่งยังคงให้บริการข้อมูลของเว็บไซต์เดิมไว้ เช่น ข่าวสารของสำนักงาน การถามตอบข้อกฎหมาย ข้อมูลร่างกฎหมาย บทความทางกฎหมาย การรับฟังความคิดเห็นทางกฎหมาย ห้องสมุดกฎหมาย ฯลฯ แต่ผู้ใช้ที่สมัครเป็นสมาชิกสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอข้อมูลตามความต้องการเช่นเดียวกับระบบ Enterprise Portal ภายใน

ในเรื่องความปลอดภัยในการใช้งานนั้นใช้ระบบ Single sign-on (SSO) คือ ล็อกอินเพียง

ครั้งเดียวสามารถเข้าถึงบริการต่างๆ ของเว็บเซิร์ฟเวอร์ได้ ใช้ชื่อและรหัสผ่านของระบบสำนักงานอัตโนมัติ ระบบเดิม ชื่อและรหัสผ่านของผู้ใช้แต่ละคนจะถูกจัดการกำหนดสิทธิต่างๆ ในการใช้งานผ่านระบบ LDAP (Lightweight Directory Access Protocol) นอกจากนั้นการติดต่อสื่อสารไปมาระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้และเครื่องเซิร์ฟเวอร์ยังถูกเข้ารหัสก่อนโดยใช้เทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย SSL (Secure Socket Layer)

การพัฒนา ระบบ Enterprise Portal ทั้งสองส่วนได้เสร็จสมบูรณ์แล้วสามารถใช้งานโดยทำงานผ่านเว็บเบราว์เซอร์ Firefox ซึ่งจะเป็นการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานอีกก้าวหนึ่งซึ่งจะเกิดประโยชน์ในการพัฒนาระบบแบบศูนย์กลาง โดยรวมข้อมูลของทุกระบบที่ใช้ในสำนักงานเข้าสู่หน้าจอเดียว (One Stop Service) อย่างเป็นระเบียบ แยกข้อมูลเป็นหมวดหมู่และช่วยเพิ่มความสะดวกและประสิทธิภาพในการเข้าใช้บริการข้อมูลและเป็นแนวทางในการพัฒนาไปสู่การให้บริการข้อมูลในรูปแบบการบริการองค์ความรู้ขององค์กร

แผนปฏิบัติการการป้องกันและปราบปราม การทุจริตภาครัฐ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

▶ กลุ่ม ก.พ.ร./ส่วนนโยบายและแผน
สำนักอำนวยการ

ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ตัวชี้วัดที่ ๖ ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สำนักงานได้จัดทำแผนปฏิบัติการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ซึ่งได้กำหนดมาตรการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามแผนโดยยึดแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๔ ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างจิตสำนึก ค่านิยมให้หน่วยงานภาครัฐบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๑.๑ การส่งเสริมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม ค่านิยมสร้างสรรค์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระเบียบและโทษของการทุจริตคอร์รัปชัน และการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลแก่บุคลากรของสำนักงาน

๑.๒ การส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีพตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การดำรงชีพส่วนตัวและชีวิตการทำงานตามรอยพระยุคลบาทและรณรงค์ให้ปฏิบัติตนตามหลัก ๔ พ (พึ่งตนเอง พอดี พอเพียง และพอใจ)

๑.๓ การจัดฝึกอบรมบรรยายธรรมและปฏิบัติธรรมเพื่อส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลแก่บุคลากรของสำนักงาน

๑.๔ การยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการที่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล พร้อมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ **ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บูรณาการหน่วยงานทุกภาคส่วนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ** ประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๒.๑ การจัดให้มีช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นข้อร้องเรียนเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันของสำนักงานจากประชาชนผ่านช่องทางดังนี้

๒.๑.๑ ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนผ่านเว็บไซต์สำนักงานที่ www.krisdika.go.th หน้าต่างกฤษฎีกาใสสะอาด

๒.๑.๒ ส่งความคิดเห็นหรือข้อร้องเรียนโดยตรงที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒.๒ การบริการข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมสิทธิในการรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน

๒.๓ การเผยแพร่และรายงานผลการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ลดปัจจัยเสี่ยงอันจะนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน ทางเว็บไซต์สำนักงานที่ www.krisdika.go.th

๒.๓.๑ การเผยแพร่ผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๓.๒ ผลการดำเนินงานตามงบประมาณ

รายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๓.๓ การรายงานผลการดำเนินงานตาม
นโยบายรัฐบาล ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๔ การประสานความร่วมมือทางด้านข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบ และผลการปฏิบัติงานของ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กับหน่วยงานภาครัฐ
อื่นๆ

**ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความเข้มแข็ง
ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ**
ประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๓.๑ จัดทำประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์ มาตรการ
และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการที่เกี่ยวกับข้อ
ร้องเรียนกรณีเกิดการทุจริตคอร์รัปชัน และประพฤติ
มิชอบของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

๓.๒ มีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประมูลด้วยระบบ
อิเล็กทรอนิกส์ (e-auction) เพื่อลดความเสี่ยงในการ
ทุจริต เช่น การประกวดราคา ประกาศผลสอบราคา
ผลการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใสและตรวจสอบได้และ
เผยแพร่ทางเว็บไซต์สำนักงานที่ www.krisdika.go.th

๓.๓ การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ หลักเกณฑ์
ระเบียบ วิธีการบริหารงานบุคคลที่ได้รับการปรับปรุง

แก้ไข เพื่อความโปร่งใสด้านการบริหารงานบุคคล
ให้บุคลากรของสำนักงานทราบโดยทั่วกัน

๓.๔ มีการควบคุมติดตามตรวจสอบผลการ
ปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
โดยผู้ตรวจสอบภายใน

**ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่
ของรัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ภาครัฐ** ประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๔.๑ จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของ
การทุจริต และข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต เช่น การสัมมนา การฝึกอบรม
เชิงปฏิบัติการ การบรรยาย และการปาฐกถาพิเศษ
เป็นต้น

๔.๒ จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรม
หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต ■

ความเห็นทางกฎหมายที่น่าสนใจ

▶ สำนักกฎหมายปกครอง

กฤษฎีกาสารฉบับนี้สำนักกฎหมายปกครองขอเสนอเรื่องที่น่าสนใจในประเด็นเกี่ยวกับ “ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด” โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดนั้น ต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งมีสาระสำคัญว่า เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหาย หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายร่วมกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดสังกัด เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดจำนวนไม่เกิน ๕ คน เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้ ดังนั้น การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดจึงต้องคำนึงถึงเจตนาภายในของผู้กระทำละเมิดว่าได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ รวมทั้งพิจารณาว่า การละเมิดเกิดจากความบกพร่องของหน่วยงาน เช่น ให้อุปกรณ์ที่ไม่มีประสิทธิภาพ หรือเกิดจากระบบการดำเนินงานส่วนรวมด้วยหรือไม่

อนึ่ง หากมีความเสียหายเกิดขึ้นแต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่เชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ก็ไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด อย่างไรก็ตาม กรณีนี้ต้องมีการรายงานความเสียหายตามลำดับชั้นด้วยเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงาน

ของรัฐแห่งนั้นได้ตรวจสอบและพิจารณาสั่งการตามที่เหมาะสม

เมื่อแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดแล้ว คณะกรรมการฯ มีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รับฟังพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ต้องให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรมด้วย หากไม่ได้ให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ทั้งๆ ที่สามารถเรียกมาสอบสวนได้นั้น ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๔๐/๒๕๔๙ วินิจฉัยว่า เป็นการไม่ปฏิบัติตามรูปแบบ ขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ทำให้ผลการสอบข้อเท็จจริงไม่ชอบด้วยกฎหมาย หน่วยงานของรัฐจึงไม่อาจเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ถูกกล่าวหา นั้นต้องรับผิดชอบหรือฟ้องคดีให้ทายาทของเจ้าหน้าที่นั้นต้องรับผิดชอบได้ และการให้โอกาสชี้แจงข้อเท็จจริงนี้เป็นหลักแห่งความยุติธรรมที่ศาลจะหยิบยกขึ้นมาวินิจฉัยในเรื่องอำนาจฟ้องได้ สำหรับความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนนั้น ไม่ผูกมัดผู้แต่งตั้งหรือรัฐที่จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ในเรื่องเกี่ยวกับผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดนี้ คณะกรรมการ

กฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มีความเห็นที่นำเสนอใจปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด (เรื่องเสร็จที่ ๓๙๘/๒๕๕๒) โดยมีข้อเท็จจริงว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้มีหนังสือขอให้กระทรวงพลังงานแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาผู้รับผิดชอบความสูญเสียค่าใช้จ่ายในการแปรรูปการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) กระทรวงพลังงานจึงหารือว่า เนื่องจากการดำเนินการแปรรูป กฟผ. ได้ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องบางคนปัจจุบันได้เกษียณอายุราชการหรือย้ายไปอยู่หน่วยงานอื่นแล้ว กระทรวงพลังงานจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดอย่างไร คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า ต้องพิจารณาว่า**ในขณะกระทำละเมิด**ผู้กระทำละเมิดเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานใด แม้ว่าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดดังกล่าวจะย้ายหน่วยงานหรือเกษียณอายุราชการแล้ว การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดยังเป็นอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจให้กับหน่วยงานนั้น

นอกจากนี้ กระทรวงพลังงานยังหารือว่า ผู้ใดจะเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกับกรรมการจัดทำการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งขณะนั้นบางคนดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัย และบางคนดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า ขณะกระทำการอันถูกกล่าวหาว่าละเมิดต่อ กฟผ. ในการดำเนินการเตรียมการแปรรูป กฟผ. นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นาย A ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่ง และนาย B ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการจัดทำการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยระบุตัวบุคคลเป็นการเฉพาะ และแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๙) แห่ง

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๓ บุคคลทั้งสองจึงเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่นตามบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ และข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนของบุคคลทั้งสองเป็นการกระทำในฐานะกรรมการจัดทำการรับฟังความคิดเห็น อันเป็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นการปฏิบัติภารกิจเฉพาะให้กับ กฟผ. เท่านั้น มิได้เกี่ยวข้องกับการดำรงตำแหน่งอธิการบดีและเลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแต่อย่างใด มหาวิทยาลัยและสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา** จึงไม่ใช่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องร่วมกับ กฟผ. แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีนี้ ดังนั้น หากนาย A และนาย B กระทำการในฐานะกรรมการจัดทำการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานให้แก่ กฟผ. ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ กฟผ. แล้ว ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดในกรณีนี้ จึงได้แก่ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ที่ได้รับความเสียหาย ■

**ปัจจุบันสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ถูกเปลี่ยนชื่อเป็นสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๐

ความเห็นทางกฎหมาย ของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่น่าสนใจ

► ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง

ขอไว้ทบทวนปัญหาการล้างมลทินตาม พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ได้บังคับบัญชาและสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัยหรือสั่งยุติเรื่องหรือดโทษไปแล้ว ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดไปยังผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ว่า ข้าราชการดังกล่าวกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยชี้มูลก่อนวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในขณะที่ผู้บังคับชภูษากำลังดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับแล้ว กรณีนี้จะต้องดำเนินการทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลหรือไม่

การที่ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ได้บังคับบัญชา และมีคำสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัย หรือมีคำสั่งให้ยุติเรื่อง หรือดโทษ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ผู้นั้นย่อมได้รับประโยชน์จากการล้างมลทิน เพราะเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ ซึ่งมีผลให้ผู้นั้นไม่ต้องถูกเพิ่มโทษหรือถูกดำเนินการทางวินัยในกรณีนั้นๆ ต่อไป อันเป็นผลทางกฎหมายที่บัญญัติรับรองไว้ ดังนั้น แม้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติว่าเป็นการกระทำความผิดวินัยร้ายแรง แต่เมื่อผู้นั้นได้รับการล้างมลทินไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาจึงไม่สามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นได้อีกต่อไป

ประเด็นที่สอง กรณีที่ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ได้บังคับบัญชา และผู้นั้นได้รับโทษทั้งหมดหรือบางส่วนแล้ว ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรง แต่ในระหว่างที่ผู้บังคับชภูษากำลังดำเนินการอยู่ นั้น พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ กรณีนี้ จะได้รับการล้างมลทินหรือไม่

ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยเป็นผู้ถูกลงโทษทางวินัยตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อผู้นั้นได้รับโทษหรือรับทัณฑ์ทั้งหมดหรือบางส่วนไปก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ จึงเป็นไปตามเงื่อนไขที่ทำให้ได้รับการล้างมลทิน ย่อมได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๕ แล้ว จึงไม่อาจดำเนินการทางวินัยกับผู้นั้นได้อีกต่อไป

ประเด็นที่สาม กรณีที่ผู้บังคับชภูษาได้สั่งลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ได้บังคับบัญชาแล้ว แต่ผู้นั้นยังไม่ได้รับโทษทางวินัย ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรงตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ ในระหว่างที่ผู้บังคับชภูษากำลังดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ กรณีนี้จะได้รับการล้างมลทินหรือไม่

หากผู้ถูกดำเนินการทางวินัยยังไม่ได้รับโทษทางวินัยตามเงื่อนไขที่จะทำให้ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น จึงดำเนินการทางวินัยกับผู้นั้นตามที่คณะ

กรรมการ ป.ป.ช. มีมติต่อไปได้

ประเด็นที่สี่ กรณีที่มีการดำเนินการทางวินัยแล้ว แต่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้ออกจากราชการอันมิใช่เป็นการลงโทษทางวินัย หรือสั่งให้ยุติเรื่องหรืองดโทษต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรงภายหลังจากที่พระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ กรณีนี้จะได้รับการล้างมลทินหรือไม่

ผู้ถูกดำเนินการทางวินัยอยู่ในเงื่อนไขที่ได้รับการล้างมลทินตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีผลทำให้ไม่อาจดำเนินการเพิ่มโทษหรือดำเนินการทางวินัยในมูลกรณีเดียวกันได้อีกต่อไป ดังนั้น ภายหลังจากที่ผู้บังคับบัญชานั้นได้รับผลจากการล้างมลทินแล้ว แม้ว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรง ตามมาตรา ๙๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ก็ตาม ผู้บังคับบัญชาย่อมไม่อาจดำเนินการทางวินัยแก่ผู้บังคับบัญชานั้นได้อีกต่อไป

(เรื่องเสรีจที่ ๒๓๔/๒๕๕๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอให้ทบทวนปัญหาการล้างมลทินตามพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๕๐, คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมกรรมการกฤษฎีกา ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๑๑))

การจ่ายเงินค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

การจ่ายเงินค่าทดแทนการรื้อถอนโรงเรือนสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับผลกระทบจากการเวนคืน โดยเฉพาะอาคารที่มีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์หรือตึกแถวที่อยู่ติดต่อกันหลายห้อง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบกับเจ้าของอาคารที่อยู่ติดต่อกันแต่ไม่ถูกเวนคืน จะต้องจ่ายเงินค่าทดแทนความเสียหายของผู้ร้องกรณีนี้หรือไม่

การจ่ายค่าทดแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

จะจ่ายให้ได้เฉพาะเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ผู้ถูกเวนคืนและผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าทาวน์เฮาส์ ของนาย ส. ไม่ใช่อสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืน และไม่ใช่ว่าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่รื้อถอนไม่ได้ ซึ่งมีอยู่ในที่ดินที่ต้องเวนคืนในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา หรือได้ปลูกสร้างขึ้นภายหลัง โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ นาย ส. จึงมิใช่เจ้าของหรือผู้ทรงสิทธิที่จะเป็นบุคคลผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงไม่มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องจ่ายเงินค่าทดแทนความเสียหายให้แก่ นาย ส. แต่อย่างใด

(เรื่องเสรีจที่ ๒๓๘/๒๕๕๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าตอบแทนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗))

การพิจารณามูลค่าโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐฯ

ประเด็นที่หนึ่ง การพิจารณามูลค่าของโครงการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในกรณีโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุ ในลักษณะให้เช่าที่ดินจะต้องนำมูลค่าที่ดินทั้งจำนวนไปคิดรวมกับมูลค่าการลงทุนโครงการด้วยหรือไม่

การพิจารณาวงเงินหรือมูลค่าโครงการต้องพิจารณาถึงวงเงินหรือมูลค่าการลงทุนทั้งหมดของกิจการตามโครงการทั้งในส่วนของรัฐและในส่วนของเอกชนที่เข้ามาร่วมลงทุนดำเนินการในกิจการของรัฐด้วย เช่น มูลค่าของที่ราชพัสดุ และมูลค่าของอาคารหรือทรัพย์สินที่ลงทุนในโครงการพัฒนานั้นๆ นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาถึงวงเงินหรือมูลค่าของโครงการตลอดทั้งโครงการไม่เฉพาะระยะใดระยะหนึ่งของโครงการเท่านั้น ดังนั้น การพิจารณามูลค่าของโครงการ

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานในกรณีโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุในลักษณะให้เช่าที่ดิน จึงต้องนำมูลค่าที่ดินทั้งจำนวนไปคิดรวมกับมูลค่าการลงทุนโครงการด้วย

ประเด็นที่สอง การพิจารณามูลค่าของโครงการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงาน เป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานใด

การพิจารณามูลค่าของโครงการย่อมเป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานเจ้าของโครงการที่จะต้องพิจารณารายละเอียดข้อเท็จจริง ซึ่งหากเห็นว่ามีมูลค่าการลงทุนของโครงการมีวงเงินหรือทรัพย์สินตามที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานกำหนด ก็ต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น ในกรณีโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ การพิจารณามูลค่าของโครงการจึงเป็นความรับผิดชอบของกรมธนารักษ์ซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ

(เรื่องเสรีจที่ ๒๔๔/๒๕๕๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การพิจารณามูลค่าโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ))

หลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัย

ประเด็นที่หนึ่ง กองทุนประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิตจะจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่โดยไม่จำเป็นต้องทราบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จะได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ เพราะต้องรอให้กระบวนการล้มละลายเสร็จสิ้นซึ่งต้องใช้เวลายาวนาน จะเป็นการขัดต่อมาตรา ๘๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต และมาตรา ๘๐/๕ แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย หรือไม่

การจ่ายเงินให้แก่เจ้าหน้าที่ ไปก่อนโดยไม่รอผลการดำเนินการตามกระบวนการล้มละลาย นอกจากจะไม่เป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายแล้วยังทำให้กองทุน มีฐานะเสมือนเป็นลูกหนี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ สามารถใช้สิทธิเรียกร้องแก่กองทุน ได้ทันที

โดยไม่ได้บังคับชำระหนี้กับลูกหนี้ที่แท้จริง และไม่ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ในการให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าหน้าที่ จึงกระทำไม่ได้

ประเด็นที่สอง หากบริษัทประกันภัยล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตมากกว่าหนึ่ง เจ้าหนี้แต่ละรายมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากกองทุนในมูลหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายที่เกิดจากการเอาประกันภัยทุกสัญญา รวมกันไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือแต่ละบริษัทไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๘๕/๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต และมาตรา ๘๐/๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย ได้กำหนดวงเงินที่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยจะได้รับชำระหนี้จากกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัย ซึ่งเมื่อรวมกับจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ แล้ว ต้องไม่เกินมูลหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยโดยจำกัดไว้ไม่เกินหนึ่งล้านบาท เมื่อเงินที่ได้รับชำระหนี้ตามมาตรา ๒๖ ได้มาจากหลักทรัพย์ประกันและเงินสำรองที่บริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยแต่ละรายวางไว้กับนายทะเบียน ตลอดจนทรัพย์สินอื่นของบริษัทนั้น ย่อมแสดงว่าวงเงินดังกล่าวเป็นวงเงินสำหรับเจ้าหน้าที่ แต่ละรายของบริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยแต่ละแห่ง ดังนั้น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้เอาประกันภัยไว้กับบริษัทประกันชีวิตหรือบริษัทประกันวินาศภัยมากกว่าหนึ่งแห่ง และบริษัทเหล่านั้นล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต จำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่แต่ละรายมีสิทธิได้รับชำระจากกองทุน จึงไม่เกินวงเงินหนึ่งล้านบาทต่อมูลหนี้ที่ตนเอาประกันภัยไว้กับบริษัทฯ แต่ละแห่ง

(เรื่องเสรีจที่ ๒๒๐/๒๕๕๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หลักเกณฑ์การจ่ายเงินจากกองทุนประกันชีวิตและกองทุนประกันวินาศภัย, คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕)) ■

รำลึกถึงท่านประเสริฐ นาสกุล

วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เป็นวันที่วงการกฎหมายไทยได้สูญเสียนักกฎหมายที่ก่อปรด้วยคุณธรรมไปอีกหนึ่งท่าน คือท่านประเสริฐ นาสกุล อดีตประธานศาลรัฐธรรมนูญและอดีตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ในแวดวงของคนใกล้ชิด คนที่เคยร่วมงานหรือคนที่ได้รู้จักท่าน ทุกคนต่างเสียตายและอาลัยในการจากไปของท่านเป็นที่สุด เพราะนอกจากท่านจะเป็นนักกฎหมายที่มีความรู้ ความสามารถ ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กรกฎหมายที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปคือศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ท่านยังเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความมั่นคงในหลักนิติธรรมและจริยธรรมที่ข้าราชการทุกคนควรถือเป็นแบบอย่าง ท่านวางตัวเช่นปुरुชคนธรรมดา ไม่เคยพูดจาโอ้อวด ไม่เคยใช้อิทธิทธิในฐานะผู้บริหารสูงสุด ไม่หลงในลาภยศและอำนาจ สามารถเรียนรู้ตัวตนที่แท้จริงของท่านได้จากวิถีการดำเนินชีวิตของท่าน จากบทความ ข้อเขียนของท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากคำวินิจฉัยคดีประวัติศาสตร์ ซึ่งได้รับการยอมรับจากวงการนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์รวมทั้งสื่อมวลชนทั่วไปว่าเป็นคำวินิจฉัยที่ดีที่สุดของศาลรัฐธรรมนูญ

ในช่วงที่ท่านรับราชการอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นที่ประจักษ์แก่ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนเพื่อนร่วมงานว่า ท่านประเสริฐเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในระเบียบวินัยของทางราชการอย่างเคร่งครัด แต่กับผู้ใต้บังคับบัญชาท่านจะเป็นผู้ใหญ่ที่เปี่ยมไปด้วยความเมตตาต่อผู้น้อย ท่านจึงเป็นที่เคารพรักของทุกๆ คนในกฤษฎีกาตลอดมา ถึงแม้ว่าท่านจะเกษียณอายุราชการไปแล้ว ท่านก็ยัง

นายประเสริฐ นาลกุล

เกิดวันที่
สำเร็จการศึกษา

- ๘ กันยายน ๒๕๗๔
- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
  - B.A. Victoria University of Wellington, New Zealand
  - วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๒๖

การทำงาน

- ๑ มกราคม ๒๕๐๐ รับราชการในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตำแหน่งผู้ช่วยแปล
- ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙ เลขานุการกรรมการร่างกฎหมาย
- ๑ มิถุนายน ๒๕๑๔ หัวหน้ากองวิชาการ
- ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ ผู้อำนวยการกองกฎหมายต่างประเทศ
- ๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ กรรมการร่างกฎหมายประจำ (นิติกร ๙)
- ๖ มิถุนายน ๒๕๒๑ กรรมการร่างกฎหมายประจำ (นิติกร ๑๐)
- ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๕ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (นักบริหาร ๑๐)
- ๑๑ มกราคม ๒๕๓๔ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา (นักบริหาร ๑๑)
- ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ กรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย
- ๒๘ มิถุนายน ๒๕๓๔ กรรมการร่างกฎหมาย
- ๑๑ เมษายน ๒๕๔๑ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ๕ ธันวาคม ๒๕๒๔ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
- ๕ ธันวาคม ๒๕๒๗ ประถมาภรณ์ช้างเผือก
- ๕ ธันวาคม ๒๕๓๐ มหาชิรมงกุฎ
- ๕ ธันวาคม ๒๕๓๓ มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก

คงติดตามข่าวคราวของพวกเราด้วยความห่วงใย คอยให้คำแนะนำ ให้หลักยึดในการดำเนินชีวิตตามแนวทางของท่านที่ทำให้ท่านประสบความสำเร็จในชีวิตคือ หลักธรรมของพุทธศาสนา ท่านเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนทั้งทางโลก คือวิชาการด้านกฎหมายควบคู่ไปกับทางธรรม โดยเฉพาะหลักธรรมของท่านพุทธทาส ซึ่งนอกจากท่านจะค้นคว้า ศึกษาและปฏิบัติด้วยตนเองแล้ว ในวาระขึ้นปีใหม่ทุกๆ ปีท่านยังได้มีเมตตาจัดทำสำเนาจากหนังสือชุด “ธรรมโฆษณ์” แจกจ่ายให้แก่ผู้ใกล้ชิด เพื่อใช้กำกับความประพฤติและการปฏิบัติให้เป็นไปในวิถีที่ถูกต้องดีงาม

เพื่อรำลึกถึงคุณความดีของท่านประเสริฐ นาสกุล ในฐานะนักกฎหมายผู้เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมที่จะไม่มีวันลี้มเลือนไปจากความทรงจำของผู้คน และเป็นแบบอย่างให้นักกฎหมายรุ่นหลังๆ ได้ยึดถือต่อไป สก๊อปพิเศษจึงขอนำคำไว้อาลัยของอุบาสิกา คุณัญญวณ อินทรคำแหง จากหนังสือความน่ากลัวของสิ่งที่เรียกว่า “สุข” ซึ่งพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ และบทความของสื่อมวลชน รวมทั้งบางส่วนของตอนจากข้อเขียนคำวินิจฉัยของท่านมาลงไว้ในกฤษฎีกาสารฉบับนี้

❖ **ประเสริฐ นาสกุล “พิพากษาทักษิณ” เพลวสีจิน uaw.ไทยไวด์ (๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒)**

“จากคำวินิจฉัยส่วนตัว นั่นคือคำวินิจฉัยอิสระจากอำมิสและอยู่เหนืออำนาจใด เป็นคำวินิจฉัยดุลยธรรมแทนใจมหาประชาชนต่อพฤติกรรมชุกหุนของทักษิณ ท่านจากไปแล้วตามกาลเวลาแห่งหลักอนิจจัง แต่คำวินิจฉัยส่วนตัวอันได้ใจมหาประชาชนฉบับนั้น จะไม่จากไปด้วย จะอยู่คู่กับจริยธรรมศีลธรรม และยุติธรรมไทยตลอดไป”

รำลึกและอาลัย ด้วยความเคารพ

คุณประเสริฐ ทัศนกุล อดีตประธานศาลรัฐธรรมนูญ

๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ประเทศไทยได้สูญเสีย
นักกฎหมาย อุทกเทพเขียม ผู้มีหัวใจธารพวงม
นุชพวงม ยิ่งกว่าสิ่งใด

ผู้มีความซื่อสัตย์ มีคุณของชาติเห็น
อยู่ที่ทุกคราวที่ร่วมมือร่วมใจกันไว้ ด้วย
การจด ละ และ เลิก "ดวงมเนรมิตแก้ว" เมื่อ
ประมาณ ๖๐

คุณประเสริฐ ทัศนกุล เป็นบุคคลที่ได้
รับความนับถือ และยกย่องจาก นักกฎหมายตลอด
อัน เป็นผู้มีประวัติดังที่พอจะ เห็นผู้ที่เห็นผล
โดยลึกซึ้งดี เมื่อครั้งก่อนร่วมด้วยใจจริง เป็น
นักกฎหมายชั้นดี ที่มีความสามารถ ดวงใจ
เป็นเหมือนดวงไฟในกมลจิตมิอาจดับลงได้

ถึงพลังหัวใจดี ได้รู้จักและคุ้นเคยกับ
คุณประเสริฐ ทัศนกุล เป็นประจำ เห็นแสงธรรม
ตลอดเวลาลงมือได้รู้จักและสนิทสนมกับ
คุณประเสริฐ สืบสวนความลับในใจได้รู้เรื่องราว
ในเบื้องหลังของทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อพัฒนาสังคม
ได้ให้สิ่งที่ดี และให้สิ่งที่ดีแก่สังคมที่
ทรงสิทธิ์

เมื่อได้เฝ้าดู คุณประเสริฐ มีชีวิตหรือ
คุณประเสริฐ ในชีวิตจริง ดิฉันบอกเล่าอย่าง
สุจริตใจว่า คุณประเสริฐ ได้ให้ทั้งหัวใจ
ชีวิตจริงนั้น ด้วยความที่ ทั้งสองข้างมีความ
ความพอ ความไม่เอาเปรียบ ไม่เอาเปรียบ
เอาเปรียบ มีแต่ความพร้อม ทั้งจิตใจความ
ถูกต้อง และ มุ่งไปข้างหน้าอย่างเต็มที่

ดิฉันจึงเชื่อมั่นว่า คุณประเสริฐ ทัศนกุล
จะสถิตอยู่ใน ภาณุโลก ถัดจาก ช่องพระสม
แต่ความสุจริตดี ความดีงามที่คนธรรมดา
และ ความดีงามที่คนดีเห็นได้ชัด อยู่ในใจ

ด้วยความเคารพและระลึก
ถึงคุณ อันทัก
ไพฑูริย์ กองทุนธรรมจริยธรรม
๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

❖ คลังธรรมประจำใจ “ประเสริฐ ทัศนกุล”
นสพ.กรุงเทพธุรกิจ (๒๖ สิงหาคม
๒๕๕๕)

“นายประเสริฐ ได้ยกหลักของการทำ
หน้าที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ต้องปราศจาก
อคติ ๔ ประการ คือ รัก โลภ โกรธ หลง และกลัว
เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน เกิดความ
สงบแห่งราชอาณาจักร และได้ยกหลักธรรม
ว่าด้วยกาลามสูตร ๑๐ ประการ มาเตือนสติ
สังคม นั่นก็คือ ทำให้คนไทยก่อนพูด ทำ คิด
ต้องใช้ปัญญาพิจารณาด้วยเหตุด้วยผลเสียก่อน
ว่าถูกหรือผิดอย่างไร”

❖ ประเสริฐ ทัศนกุล อภิปรายต่อประธานศาล
รัฐธรรมนูญ เหลือไว้แต่ตำนานคนแก่
หัวใจแกร่ง นสพ.บ้านเมือง (๙ กันยายน
๒๕๕๕)

“ผมไม่เคยขอใคร เพราะฉะนั้นจะไม่มี
ใครกล้ามาขอผม และเท่าที่ผมมีประสบการณ์มา
ก็ไม่มีใครกล้ามาขอผม เพราะรู้นิสัย รู้สันดานผม
ถ้าเรามีการขอเขาแล้ว จะได้หรือไม่ได้ไม่รู้ เขา
ก็ต้องเอาบุญคุณกับเรา สู้เราเป็นตัวของตัวเอง
ดีกว่า”

“ขอฝากแง่คิดและหลักในการปฏิบัติ
หน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมและผู้ใช้กฎหมาย
ว่า ความซื่อสัตย์ คือซื่อสัตย์สุจริตต่อตน บุคคล
และหน้าที่ มีความหมายโดยรวมว่า เว้นคิดชั่ว
พูดชั่ว และทำชั่ว คนเรานั้นไม่ว่าจะเป็นสามี
ภรรยา พ่อแม่กับลูก ครูกับลูกศิษย์ มิตรกับมิตร
และนายจ้างกับลูกจ้าง ล้วนมีหน้าที่ปฏิบัติต่อ
ตนเองและผู้อื่น

สังคมปัจจุบันเป็นผลของอดีต และสังคมปัจจุบันจะบอกถึงอนาคตได้ นักกฎหมายทุกคนจะต้องช่วยกันทำในสิ่งดีให้มากขึ้นและงดทำสิ่งชั่ว ตลอดจนแก้ไขสิ่งที่ชั่วร้ายที่เป็นอยู่ในอดีต จึงจะผ่านพ้นความชั่วร้ายในปัจจุบันไปได้”

❖ **กิจกรรมประจำใจ ประเสริฐ**
บาสกุล www.oknation.net (๒๒
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

“ตั้งนั้นวิถีชีวิตการวางตน และ

หลักการประจำใจของนายประเสริฐน่าจะเป็นอนุสติหรือเป็นประโยชน์สำหรับอนุชนรุ่นหลังทั้งในแวดวงสังคมและในวงการนิติศาสตร์”

“นอกจากนายประเสริฐจะหยิบยกหลักธรรมขึ้นมาเตือนสติสังคมแล้ว ยังได้ประพฤติให้เป็นตัวอย่าง ซึ่งปกติแล้วเป็นคนที่ไม่พูดน้อยมักจะไม่ให้สัมภาษณ์กับผู้สื่อข่าว จนทำให้ผู้สื่อข่าวที่ไปทำข่าวที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญในช่วงพิจารณาคดีของนายกรัฐมนตรีรู้สึกอึดอัด”

“หากจะพิจารณาจากพฤติกรรมการพูดของนายประเสริฐแล้ว พอจะประมาณได้ว่า นายประเสริฐได้ยึดหลักธรรม คือ วชิสุจจริต ๔ ประการ คือ ไม่พูดเท็จ มีสัจวาจา พูดคำใดก็ต้องปฏิบัติตามนั้น ไม่พูดส่อเสียดกระแนะกระแหนคนอื่น ไม่พูดคำหยาบกล่าวให้ร้ายคนอื่น และที่สำคัญก็คือ จะไม่พูดสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์

เมื่อนายประเสริฐได้ทำหน้าที่ตัดสินคดีของ พ.ต.ท. ทักษิณ เสร็จแล้ว แม้ว่าจะเสี่ยงข้างน้อย ก็ประกาศที่จะทำหน้าที่ในตำแหน่งประธานศาลรัฐธรรมนูญไปจนกว่าจะเกษียณอายุในเดือนกันยายนนี้ กระนั้นก็ไม่วายจะมีข่าวปล่อยออกมาว่าจะลาออก นั้นแสดงให้เห็นว่านายประเสริฐมีหลักพรหมวิหารธรรม ๔ ประการ โดยเฉพาะข้ออุเบกขา คือไม่มีความดีใจหรือเสียใจ ไม่รู้สึกโกรธที่เป็นเสี่ยงข้างน้อย โดยเข้าใจว่าได้ทำหน้าที่อย่างดีที่สุดแล้ว”

คำวินิจฉัยของนายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๒๐/๒๕๔๔ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

..... ฯลฯ .....

(๑๔) การที่ผู้ถูกร้องกล่าวว่า “ข้าฯ ยื่นหรือไม่ยื่นบัญชีฯ ... ข้าฯ ก็ไม่ได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ใดๆ แต่อย่างใด” เป็นข้อแก้ตัวที่ผิดพลาดอย่างมาก เพราะถ้าผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ผู้ถูกร้องจะต้องถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง โดยไม่มีโอกาสโต้แย้งใดๆ ได้เลย การที่ผู้ถูกร้องแก้ตัวอย่างนี้ ทั้งๆ ที่ผู้ถูกร้องทราบดีว่า มีหน้าที่ใช้ชื่อผู้อื่นถือแทน แต่ไม่แจ้ง จึงเป็นการจงใจยื่นบัญชีฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ สอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไป ที่ว่า “กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา”

(๑๕) ..... ฯลฯ ผู้ถูกร้องอ้างว่า เมื่อเริ่มเข้าสู่การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ผู้ถูกร้องโอนลอยหุ้นทั้งหมดให้คู่สมรสไปดำเนินการ ซึ่งคู่สมรสยังคงดำเนินการดังเช่นที่เคยปฏิบัติ คือ มอบให้เลขานุการส่วนตัวดูแลการโอน และการใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทน ตลอดจนจัดทำแฟ้มรายละเอียดการถือหุ้นเหล่านั้นไว้ (คำวินิจฉัยของศาล หน้า ๑๐๓) แต่บุคคลที่ถูกใช้ชื่อถือหุ้นแทนทั้งก่อนและหลังการโอนลอยหุ้นเป็นคนกลุ่มเดียวกัน ผู้ถูกร้องซึ่งดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นอดีตรองนายกรัฐมนตรีไทย ไม่รู้และไม่ทราบอะไร รวมทั้งการขัดกันของผลประโยชน์ของธุรกิจในครอบครัว เช่น การรับสัมปทานจากรัฐ การเป็นคู่สัญญากับรัฐอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว (ถ้ามี) กับผลประโยชน์ของชาติ (มาตรา ๑๑๐ (๒)) และปิดความรับผิดชอบในหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๙๑ วรรคสอง) ให้แก่พนักงานบริษัทเอกชนซึ่งเป็นเพียงหญิงตัวน้อยๆ ด้วยเหตุผลที่รับฟังไม่ได้ ส่วนคู่สมรสผู้ถูกร้องยื่นคำให้การเป็นหนังสือและไม่มาศาลให้ผู้ร้องซักค้าน แต่ผู้ถูกร้องมาและอยู่ในห้องพิจารณาของศาลนัดสุดท้ายเฉพาะเวลาที่ผู้ถูกร้องแถลงการณ์ปิดคดีเท่านั้น

(๑๖) การพัฒนาระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยลอกเลียนความรู้จากกฎหมายของต่างประเทศในระบบทุนนิยมมาประยุกต์ใช้เพียงอย่างเดียว แต่ไม่ใช่สติและปัญญานำเอาวิธีปฏิบัติที่ดีและเหมาะสม ตลอดจนวิธีการป้องกันการเอาเปรียบ การเลียงปฏิบัติตามกฎหมาย ฯลฯ มาใช้ด้วยประกอบกับการเอาความสะเดาะสบายโดยไม่รู้จักคิด ปล่อย หรือยอมให้ผู้อื่นคิดแทน โดยไม่มีการพิจารณาว่าระบบดังกล่าวสอดคล้องกับศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทยหรือไม่ เพราะผู้นำเข้ามุ่งแต่การมีระเบียบแบบแผน กฎหมาย และหวังในความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขาดประสพการณ์ ไม่ทราบหรือคาดคิดมาก่อนว่า ความรู้ที่นำมานั้นอาจจะก่อให้เกิดปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และเตรียมการป้องกันไว้ด้วย เช่น การประกอบธุรกิจแบบครอบครัวได้พัฒนาเป็นห้างหุ้นส่วน บริษัทเอกชน บริษัทมหาชน และกลุ่มบริษัท โดยมีตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นแหล่งระดมเงินทุน และต่อไปจะมีตลาดกลางสินค้าเกษตรล่วงหน้า แต่มีผู้คิดหาช่องทางต่างๆ ของกฎหมาย เช่น การค้าเสรีเปิดโอกาสให้ใครมียาวสาวได้สาวเอา โดยใช้ความได้เปรียบในฐานะทางเศรษฐกิจ ถิ่นที่อยู่ และการศึกษา การเอาประโยชน์โดยใช้ผู้ใกล้ชิดให้มีจำนวนเพียงพอที่จะก่อตั้งบริษัท แล้ว

โอนลอยหุ้น การใช้ข้อมูลคนอื่นถือหุ้นแทน การปล่อยเงินกู้เฉพาะแก่คนรู้จัก การโอนถ่ายกำไรระหว่างบริษัท การใช้ข้อมูลภายในของบริษัท และกลุ่มบริษัทเพื่อขยายกิจการ และการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ไม่เป็นธรรม (มีการบอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ การปล่อยข่าวลือ การอำพราง การใช้ข้อมูลภายใน - ดูรายละเอียด ผู้ถูกคณะกรรมการ ก.ล.ต. ปรับและจำนวนเงินค่าปรับ กรณีการใช้ข้อมูลภายในได้จากหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจประจำวันจันทร์ที่ ๒๙-วันพุธที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๔) ผู้ถูกร้องจะทราบความจริงนี้หรือไม่ก็ตาม แต่ได้กล่าวอย่างภาคภูมิใจ และขัดถ้อยขัดคำว่าการที่ผู้ถูกร้องประกอบธุรกิจประสบความสำเร็จ จนมีบริษัทในเครือและทรัพย์สินมากมาย โอนลอยหุ้น และใช้ข้อมูลคนอื่นถือหุ้นแทนนั้น “เป็นการประกอบธุรกิจตามปกติธรรมดาที่ใครๆ ก็ทำกันอย่างนั้น” ทั้ง ๆ ที่การทำธุรกิจในระบบนายทุนของต่างประเทศเป็นการกระทำมุ่งแสวงหากำไร เป็นความโลภ และความฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ ไม่คำนึงถึงศีลธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามของไทย นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องอ้างว่า เลิกกระทำธุรกิจหันมาทำงานการเมืองแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ และมอบการบริหารธุรกิจในกลุ่มบริษัทให้แก่คู่สมรส (ในกรณีที่ผู้ถูกร้องเป็นผู้รับสัมปทานจากรัฐ อาจเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๐ (๒) บุตร และเครือญาติ ดำเนินการต่อไป (แทนที่จะดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๙ โอนหุ้นให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น เช่น การให้ทรัสต์จัดการทรัพย์สิน ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นความคิดก้าวหน้าสำหรับประเทศไทย) และผู้ถูกร้องเข้าใจผิดว่า จำนวนประชาชนที่ออกเสียงเลือกผู้ถูกร้องในการเลือกตั้งทั่วไป เพราะผู้ถูกร้องเสนอโครงการต่างๆ เป็นที่ถูกใจได้นั้น มากมายมหาศาล แต่จำนวนประชาชนดังกล่าวมิได้มากกว่าจำนวนคนที่ทราบว่า ผู้ถูกร้องและคู่สมรสมีทรัพย์สินและหนี้สินจริงในวันยื่นบัญชี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๑ วรรคสอง เพราะประชาชนสิบเอ็ดล้านกว่าคนนั้นไม่ทราบจำนวนทรัพย์สินและหนี้สินจริงของผู้ถูกร้องและคู่สมรสดีไปกว่าเลขานุการส่วนตัวเพียงสองคนของ ผู้ถูกร้องและคู่สมรส เพราะเป็นคนละเรื่องกัน

(๑๗) การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าวข้างต้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นผลของอดีตยังคงคิดและทำเหมือนเดิม เหมือนนักธุรกิจคนอื่น ๆ ในระบบทุนนิยมในประเทศไทย แต่ยังคงเข้าใจผิดคิดว่า แนวความคิดที่จะบริหารประเทศของผู้ถูกร้องเป็นการคิดใหม่และทำใหม่ ไม่เข้าใจสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของชาติ ซึ่งแก้ไขไม่ได้ด้วย “เงิน” อย่างเดียว ผู้ถูกร้องโฆษณาให้ประชาชนทราบเพียงว่า ผู้ถูกร้องประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจมีเงินทองมากมาย ไม่ทุจริต ผิดกฎหมาย และไม่อำพราง แล้วอุทิศตัวหันมาทำงานทางการเมือง โดยโอนการจัดการธุรกิจให้แก่คู่สมรส บุตร และเครือญาติ ผู้ถูกร้องรู้ปัญหาของบ้านเมืองดี จึงอาสาเข้ามาแก้ไข แต่ผู้ถูกร้องมิได้แสดงหรือเปิดเผยว่า ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจในอดีตของผู้ถูกร้องภายในระยะเวลาอันสั้นนั้น กระทำได้อย่างไร และจะแก้ปัญหาคัดกันระหว่างผลประโยชน์ของครอบครัวกับประโยชน์ของส่วนรวมหรือของชาติได้อย่างไร ปัญหาของบ้านเมืองบางอย่าง อาจแก้ไขได้โดยไม่ต้องใช้เงินทองเลย เพียงแต่ผู้นำของประเทศต้องประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี โดยการคิด พูด และทำตรงกัน และชี้หน้าประชาชนในชาติว่า ปัญหาของชาตินั้นอยู่ที่ทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันแก้ไข ด้วยการลด ละ และเลิก “ความเห็นแก่ตัว” เป็นอันดับแรก ยิ่งทำได้มากและรวดเร็วเท่าใด จะสามารถนำพาชาติบ้านเมืองให้รอดพ้นจากภาวะวิกฤติสู่ความเป็นปกติรวดเร็วมากขึ้นเท่านั้น

หากไม่แก้ไขความเห็นแก่ตัวก่อนแล้ว เห็นว่าหมดหวัง เพราะไม่มีทางอื่นใดที่จะแก้ไขปัญหาของชาติ ในเวลานี้ได้

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อผู้ร้องกล่าวหาผู้ถูกร้องว่า จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มีข่าวที่ค่อยๆ เบี่ยงเบนประเด็นที่ผู้ถูกร้องถูกกล่าวหาที่ละน้อยๆ และเป็นระยะๆ ว่า ผู้ถูกร้องประกอบธุรกิจจนร่ำรวย ด้วยน้ำพักน้ำแรง ไม่มีการทุจริต ผิดกฎหมาย ผู้ถูกร้องเป็นคนแรกที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ประชาชนทราบ ในขณะที่ยังไม่มีการกฎหมายบังคับ ผู้ถูกร้องสมัครใจยื่นรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมเอง หากศาลเห็นว่า ผู้ถูกร้องกระทำผิด ก็เป็นการทำผิดโดยสุจริต ควรใช้หลักรัฐศาสตร์ชะลอการตัดสินคดี หรือยกโทษให้ผู้ถูกร้อง ไม่ควรลงโทษผู้ถูกร้องซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนลับกว่าล้าหน้าคน เพื่อให้โอกาสผู้ถูกร้องบริหารประเทศต่อไปอีกระยะหนึ่ง เพราะไม่มีใครดีกว่าผู้ถูกร้อง ประเทศไทยขาดผู้ถูกร้องไม่ได้ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้ศาลกระทำได้ และเมื่อใกล้จะถึงวันที่ศาลลงมติ มีข่าวหนาหูขึ้นว่า ฝ่ายผู้สนับสนุนผู้ถูกร้องจะชุมนุมกันเพื่อกดดันศาลจะวางเพลิงเผาศาล ตลอดจนจะทำร้ายตุลาการบางคน จนกระทั่งมีการส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจไปให้ความคุ้มครองทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินไปอย่างน่าเสียดาย เป็นต้น ข่าวต่างๆ ดังกล่าวมานี้ เกิดขึ้นได้อย่างไร หากมิใช่เป็นการแสดง “ความเห็นแก่ตัวของคน”

ดังนั้น จึงเห็นว่า เมื่อผู้ถูกร้องยอมรับว่า ผู้ถูกร้องมีทรัพย์สิน แต่ไม่ยื่นบัญชี เพราะใช้ชื่อบุคคลอื่นถือกรรมสิทธิ์แทน และประกาศให้ประชาชนทราบว่า ผู้ถูกร้องได้ทรัพย์สินมาโดยสุจริตและโอนทรัพย์สินนั้นให้เป็นของคู่สมรสผู้ถูกร้อง และคู่สมรสผู้ถูกร้องจะโอนให้ใครก็ได้ ตนไม่ทราบ เมื่อตรวจดูพยานหลักฐานต่าง ๆ จึงพบความจริงว่า ผู้ที่รับโอนหรือเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น แท้จริงเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าวแต่ในนาม และโอนคืนทรัพย์สินนั้นให้คู่สมรสผู้ถูกร้องในเวลาเดียวกันกับที่โอน และบุคคลเหล่านั้น คือ คนใกล้ชิดที่ผู้ถูกร้องและหรือคู่สมรสเคยใช้ชื่อถือทรัพย์สินมาก่อนที่ผู้ถูกร้องอาสาเข้ามาทำงานการเมืองตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ นั่นเอง ถือว่าผู้ถูกร้อง และ/หรือคู่สมรสรู้ว่า มีทรัพย์สินในชื่อบุคคลอื่น หรือใช้ชื่อบุคคลอื่นแทน โดยมีเหตุผลและข้อเท็จจริงดังที่ผู้ถูกร้องกล่าวชี้แจงรายละเอียดในหนังสือทั้งสามฉบับข้างต้น แต่จงใจยื่นบัญชี ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

ส่วนการห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองห้าปีควรเริ่มต้นนับแต่วันใดนั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ บัญญัติว่า ... ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๙๒ คือ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ (กรณีเข้ารับตำแหน่ง) วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๐ (กรณีพ้นจากตำแหน่ง) และวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๑ (กรณีที่พ้นจากตำแหน่งมาเป็นเวลาหนึ่งปี) หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่า มีการกระทำความผิด คือ เมื่อผู้ร้องมีมติเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๓ ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และศาลรัฐธรรมนูญมีมติวินิจฉัยชี้ขาดเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ นั้น เห็นว่า กรณีนี้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑๕ (๑) เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ จึงต้องถือเอาวันนี้ เพราะการถือเอาวันอื่น เช่น วันที่ผู้ร้องตรวจพบว่า มีการกระทำความผิดเมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๓ หรือวันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม

๒๕๔๔ จะไม่ตรงกับรัฐธรรมนูญ เพราะมากกว่าห้าปีและไม่เป็นธรรมเนียมแก่ผู้ถูกร้อง นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๑๖ วรรคสอง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๗ มาใช้บังคับ เมื่อผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ (ยังอยู่ภายในระยะเวลาต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี) ดังนั้น การออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นตำแหน่งทางการเมือง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้ถูกร้องได้กระทำไปในหน้าที่นายกรัฐมนตรีรวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่ง หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนออกจากตำแหน่งด้วย คือ ตั้งแต่ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ จนถึงวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยนี้

ด้วยเหตุและผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร อดีตรองนายกรัฐมนตรี จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งทางการเมือง เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นไป ■

การประกาศ

สถานการณ์ฉุกเฉิน

กับพันธกรณีระหว่างประเทศ

► นายชาญชัย บุญยวรรณ*

ในช่วงระยะเวลา ๒-๓ ปีที่ผ่านมา ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองครั้งล่าสุดคือ “เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ” เมื่อ ๑๗ ปีที่ผ่านมา (วันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕) เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า เหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองในประเทศไทยได้เกิดขึ้นบ่อยครั้งและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นกว่าในอดีต อันนำไปสู่ความจำเป็นที่รัฐบาลในช่วงเวลานั้นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (State of Emergency) หลายต่อหลายครั้ง โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ (มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘) ซึ่งน้อยคนนักจะทราบว่า การที่รัฐบาลไทยประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าว มีพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยจำต้องปฏิบัติตามด้วย

กฤษฎีกาสารฉบับนี้จึงขอเสนอประเด็นการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นมีพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยผูกพันต้องปฏิบัติตามหรือไม่อย่างไร

อะไรคือสถานการณ์ฉุกเฉิน

ก่อนอื่นเราคงต้องทำความเข้าใจความหมายของคำว่า “สถานการณ์ฉุกเฉิน” (State of Emergency) กันเสียก่อนว่ามีความหมายอย่างไร ซึ่งตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ให้บทนิยามไว้ว่า “สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขตผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือ

* นายชาญชัย บุญยวรรณ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ สำนักกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง” จากบทนิยามดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่เป็นภัยหรืออาจเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งรัฐ (The life of nation) หรืออาจทำให้รัฐตกอยู่ในภาวะคับขันหรือภาวะการรบหรือการสงครามซึ่งฝ่ายบริหารมีอำนาจประกาศว่าพื้นที่ใดกำลังตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น และกฎหมายได้ให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ในการจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉิน และมักเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล อย่างไรก็ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นกฎหมายที่ให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าหน้าที่ไม่เบ็ดเสร็จเท่ากฏอัยการศึก (martial law) หรือกฎหมายที่ใช้ในภาวะสงคราม นอกจากนี้ ตามมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวยังกำหนดถึงสถานการณ์ที่มีระดับความรุนแรงมากกว่าสถานการณ์ฉุกเฉินปกติ เรียกว่า “สถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง” ซึ่งได้แก่ กรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิต หรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วทั้ง

เราจะเห็นได้ว่า การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ทำให้อำนาจบริหารหรือรัฐบาลสามารถใช้อำนาจจากฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการมาไว้ที่ฝ่ายบริหารเป็นการชั่วคราว และมีอำนาจพิเศษในการสั่งให้เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ หรือพลเรือนเข้าจัดการกับสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยอาจใช้มาตรการทางกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้ ด้วยเหตุนี้เองการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจึงอาจละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน (human rights) และพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีความผูกพันต้องปฏิบัติตาม ซึ่งได้แก่ พันธกรณีตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (The International

Covenant on Civil and Political Rights-ICCPR)

ค.ศ. ๑๙๖๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙) นั้นเอง

พันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศภายใต้กรอบสหประชาชาติหลักด้านสิทธิมนุษยชน ๑ ใน ๒ ฉบับ ซึ่งอนุวัติข้อบทในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.๑๙๔๘ (The Universal Declaration of Human Rights, 1948) ให้มีพันธผูกพันทางกฎหมายแก่ประเทศภาคี จำนวน ๕๓ ข้อ โดยสหประชาชาติได้ให้การรับรองสนธิสัญญาฉบับนี้ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๙ และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ และมีผลบังคับใช้กับไทยเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๐

สำหรับพันธกรณีตามสนธิสัญญาดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ได้แก่พันธกรณีตามข้อ ๔ แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งกำหนดไว้ ดังนี้

๑. ในภาวะฉุกเฉินสาธารณะซึ่งคุกคามความอยู่รอดของชาติ และได้มีการประกาศภาวะนั้นอย่างเป็นทางการแล้ว รัฐภาคีแห่งกติกานี้อาจใช้มาตรการที่เป็นการหลีกเลี่ยงพันธกรณีของตนภายใต้กติกานี้ได้เพียงเท่าที่จำเป็นตามความฉุกเฉินของสถานการณ์ ทั้งนี้ มาตรการเช่นนั้นจะต้องไม่ขัดแย้งต่อพันธกรณีอื่นๆ ของตนภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นทางเลือกปฏิบัติเพียงเพราะเหตุแห่งเชื้อชาติ ผิวพรรณ เพศ ภาษา ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์ทางสังคม

๒. การหลีกเลี่ยงพันธกรณีตามข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ (วรรค ๑ และ ๒) ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๕ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๘ ไม่อาจทำได้ภายใต้บทบัญญัติของข้อนี้

๓. รัฐภาคีใดแห่งกติกานี้ที่ใช้สิทธิในการหลีกเลี่ยงดังกล่าวต้องแจ้งรัฐภาคีอื่นแห่งกติกานี้โดยทันทีเพื่อให้ทราบถึงบทบัญญัติซึ่งตนได้หลีกเลี่ยงและ

เหตุผลแห่งการหลีกเลี่ยงดังกล่าว โดยให้เลขาธิการสหประชาชาติเป็นสื่อกลาง ให้มีการแจ้งโดยผ่านสื่อเดิม ในวันที่รัฐนั้นยุติการหลีกเลี่ยงดังกล่าว

ดังนั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินสาธารณะที่คุกคามความอยู่รอดของชาติ (public emergency which threatens the life of nation) เกิดขึ้น และรัฐภาคีได้มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสาธารณะอย่างเป็นทางการแล้ว (officially proclaimed) ซึ่งอาจจำเป็นต้องดำเนินมาตรการที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอันเป็นการละเมิดพันธกรณีตามกติการะหว่างประเทศนี้ (...may take measures derogating from their obligations under the present Covenant) รัฐภาคีนั้นย่อมมีหน้าที่ในอันที่จะต้องแจ้งให้รัฐภาคีอื่นทราบทันที โดยให้แจ้งผ่านเลขาธิการสหประชาชาติ ทั้งนี้ เมื่อมีการยุติการดำเนินมาตรการที่เป็นการหลีกเลี่ยงพันธกรณีดังกล่าว รัฐภาคีนั้นก็ต้องแจ้งให้รัฐภาคีอื่นทราบโดยใช้ช่องทางเดิมอีกครั้งหนึ่งด้วย ซึ่งการแจ้งดังกล่าวเป็นการแจ้งเชิงเทคนิค (technical informing) ซึ่งไม่ได้มีนัยยะทางการเมืองหรือมาตรการลงโทษ (sanctions) ต่อรัฐภาคีที่ไม่ได้แจ้งแต่ประการใด

วัตถุประสงค์ในการแจ้ง

ข้อ ๔ แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองฯ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ การเป็นข้อยกเว้นให้รัฐภาคีสามารถละเมิดต่อพันธกรณีตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองฯ บางประการเป็นการชั่วคราวได้ (exceptional and temporary nature) แต่ในทางตรงกันข้ามก็เป็นมาตรการป้องกัน (safeguards) ให้รัฐภาคีต้องดำเนินการรักษาหลักความชอบด้วยกฎหมายและหลักนิติธรรม (for the maintenance of the principle of legality and rule of law) ในช่วงเวลาที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินด้วย โดยรัฐภาคีจะต้องดำเนินการภายใต้รัฐธรรมนูญและบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และการใช้อำนาจในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งคณะ

กรรมสิทธิมนุษยชน (The Human Rights Committee) ของสหประชาชาติ จะทำหน้าที่ตรวจสอบดูแล (to monitor) กฎหมายของรัฐภาคีว่าสอดคล้องกับพันธกรณีหรือไม่ ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อสังเกตทั่วไป (GENERAL COMMENT) หมายเลขที่ ๒๙ : สถานการณ์ฉุกเฉิน (ข้อ ๔) ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๐๐๑ (พ.ศ. ๒๕๔๔)(CCPR/C/21/Rev.1/Add.11, 31 August 2001)

การแจ้งถึงการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของประเทศไทย

ตั้งแต่มีการบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นมา รัฐบาลได้มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินรวมแล้วทั้งสิ้น จำนวน ๕ ครั้ง โดยเป็นการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินปกติ ๑ ครั้ง และเป็นการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ๔ ครั้งตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งได้มีการออกประกาศขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในท้องที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าวคราวละสามเดือนจนถึงปัจจุบัน รวม ๑๕ ครั้ง (ครั้งหลังสุด คือ ประกาศ เรื่อง การขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ลงวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒)
๒. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑ (ได้ถูกยกเลิกไปโดยประกาศ เรื่อง ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑)
๓. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่เขตตอนเมืองและเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร และอำเภอบางพลีและอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ลงวันที่ ๒๗

พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑ (ได้ถูกยกเลิกไปโดยประกาศ เรื่อง ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑)

๔. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัดชลบุรี ลงวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ (ได้ถูกยกเลิกไปโดยประกาศ เรื่อง ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒)

๕. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี อำเภอบางพระประแดง อำเภอบางบ่อ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอธัญบุรี อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอสสามโคก อำเภอลำลูกกา อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และอำเภอบางบัวทอง อำเภอบางปะอิน อำเภอบางไทร อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลงวันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ (ได้ถูกยกเลิกไปโดยประกาศ เรื่อง ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒)

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยยังไม่เคยแจ้งการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้รัฐภาคีอื่นทราบแต่ประการใด ทั้งนี้ สาเหตุหลักเกิดจากความเห็นที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าว ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศโดยกรมองค์การระหว่างประเทศ จึงได้จัดการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางและหลักการในการแจ้งเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉิน เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม

๒๕๕๒ ซึ่งได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่า ในการแจ้งเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉินให้รัฐภาคีอื่นทราบนั้น **ควรที่จะพิจารณาเป็นรายกรณี (case by case basis)** โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระของมาตรการที่กำหนดขึ้นตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินว่า เป็นมาตรการที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน อันเป็นการละเมิดพันธกรณีตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองฯ หรือไม่ หากเห็นว่าเป็นมาตรการที่ละเมิดต่อพันธกรณีระหว่างประเทศดังกล่าว ก็จะต้องแจ้งให้รัฐภาคีอื่นทราบทุกครั้ง ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศจะเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการแจ้งดังกล่าว พร้อมแจ้งเวียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบด้วย

การแจ้งถึงการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของต่างประเทศ

สำหรับแนวทางปฏิบัติของต่างประเทศในเรื่องการแจ้งการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน พบว่า มีรัฐภาคีหลายประเทศได้ดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือผ่านเลขาธิการสหประชาชาติไปยังรัฐภาคีอื่นและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ โดยระบุถึงเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน พร้อมระบุขอบเขตของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองฯ และเหตุผลในการขอหลีกเลี่ยงพันธกรณีตามข้อบทนั้นๆ เป็นการชั่วคราว ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติจะรวบรวมการแจ้งดังกล่าวตีพิมพ์ลงในรายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในแต่ละปี ในส่วนของ “การหลีกเลี่ยงพันธกรณีตามข้อ ๔ ของกติกา” (Derogations Pursuant to Article 4 of the Covenant) อาทิสถาธรรมนูญปารีส (๒ มกราคม ๒๐๐๘) สาธารณรัฐกัวเตมาลา (๙ พฤษภาคม ๒๐๐๘) จอร์เจีย (๘ พฤศจิกายน ๒๐๐๗) สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา (ตุลาคม ๒๐๐๖) ฯลฯ ส่วนแนวทางการพิจารณาเกี่ยวกับการแจ้งการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน นั้น มีกรณีที่น่าสนใจและอาจนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับกรณีของประเทศไทยได้ ดังนี้

๑) Siracusa Principles on the Limitation and Derogation of Provisions in the International Covenant on Civil and Political Rights, Annex, UN Doc E/CN.4/1984/4 (1984) ได้วางหลักเกี่ยวกับ “สถานการณ์ฉุกเฉินสาธารณะที่คุกคามความอยู่รอดของชาติ” (public emergency which threatens the life of nation) ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งในการแจ้งถึงการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไว้ว่า (๑) จะต้อง มีผลกระทบต่อประชาชนทั้งหมด หรืออาณาเขตทั้งหมดหรือบางส่วนของรัฐ และ (๒) จะต้อง เป็นภัยคุกคามต่อการอยู่ร่วมกันทางกายภาพของประชาชน ความเป็นเอกราชทางการเมือง หรือบูรณาภาพแห่งดินแดนของรัฐ หรือการดำรงอยู่หรือการทำหน้าที่ พื้นฐานของสถาบันที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการ รับรองและการแสดงออกซึ่งสิทธิที่ได้รับรองโดยกติกา นี้ ทั้งนี้ ความขัดแย้งหรือความไม่สงบภายในประเทศที่ไม่ก่อให้เกิดภัยร้ายแรงหรือเป็นภัยที่ใกล้จะเป็นอันตราย ต่อความอยู่รอดของชาติ และความยากลำบากทาง เศรษฐกิจ ไม่อาจนำมาอ้างเพื่อการหลีกเลี่ยงพันธกรณี ตามข้อ ๔ แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

๒) แนวคำวินิจฉัยของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (The European Court of Human Rights-ECHR) ได้วางแนวทางไว้ว่า การแจ้งถึงการ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินของรัฐภาคนั้น จะต้อง พิจารณาเป็นรายกรณี (case by case basis) ซึ่ง สอดคล้องกับแนวทางของประเทศไทย โดยอาจเทียบเคียงกับคดี Branningan and Mc Bride v United Kingdom (IHRL 2592 (ECHR 1993)) ที่ศาลเห็นว่าการตราพระราชบัญญัติป้องกันการก่อการร้าย (Prevention of Terrorism Act 1974) ของรัฐบาลแห่ง สหราชอาณาจักรเพื่อจัดการกับปัญหาการก่อการร้าย ในไอร์แลนด์เหนือ (Northern Ireland) ถือว่ามีเหตุตาม ข้อ ๔ แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมืองฯ เกิดขึ้นแล้ว และอนุมาณได้ว่า ทางรัฐบาลยอมรับอย่างเป็นทางการแล้ว รัฐบาลแห่ง สหราชอาณาจักรจึงจำเป็นต้องแจ้งถึงการประกาศ

สถานการณ์ฉุกเฉินตามข้อ ๔ แห่งกติการะหว่าง ประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองฯ ด้วย นอกจากนี้ ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปได้เคาะวาง แนวทางเกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐในสถานการณ์ฉุกเฉินไว้ว่า รัฐภาคีจะต้องไม่อ้างสถานการณ์ฉุกเฉินที่ผิดปกติ (aberrational emergency) มาเป็นข้อยกเว้นในการ ละเมิดพันธกรณีตามข้อ ๔ แห่งกติการะหว่างประเทศ ดังกล่าว เช่น การควบคุมตัวผู้ต้องหามันผิดปกติหรือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจสอบสวนที่ไม่มี กฎหมายรองรับในลักษณะออกเช็คเปล่า (Carte blanche) เพื่อจับกุมผู้ต้องสงสัยโดยปราศจากการ ควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพโดยศาลภายในประเทศ (คดี Ocalan v Turkey (46221/99 (ECHR 125) March 12,2003) รัฐจะอ้างเหตุผลเรื่องความมั่นคงของ รัฐหรือภัยจากการก่อการร้ายมาเป็นเหตุในการคุมขัง บุคคลโดยไม่มี การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย มิได้ (คดี Al-Nashif v Bulgaria (50963/99 (ECHR 497) June 20,2002)

unasu

เมื่อมีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตาม พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ ฉุกเฉินฯ และมีการใช้มาตรการที่อาจจะจำกัดสิทธิและ เสรีภาพของบุคคล ประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีของ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิ ทางการเมืองฯ ย่อมมีพันธกรณีที่จะต้องแจ้งให้รัฐภาคี อื่นทราบถึงการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าว ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีว่า ในการประกาศ สถานการณ์ฉุกเฉินนั้น มีการกำหนดมาตรการใน ลักษณะดังกล่าวหรือไม่ หากมีการกำหนดให้ใช้ มาตรการดังกล่าว ก็จะต้องแจ้งให้รัฐภาคีอื่นทราบ ทุกกรณี ซึ่งรวมถึงการยกเลิกการประกาศสถานการณ์ ฉุกเฉินด้วย ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นท่าทีของประเทศไทย ในการเคารพต่อพันธกรณีตามกติการะหว่างประเทศ ดังกล่าว และยังแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในหลักความ ชอบด้วยกฎหมายและหลักนิติธรรมที่ประเทศไทย ใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศอีกด้วย ■

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดกิจกรรมตามโครงการ “กฤษฎีกาสัญญา ครั้งที่ ๒/๒๕๕๒” เมื่อวันศุกร์ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ณ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์ คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ให้การต้อนรับ มีนิสิตภาควิชานิติศาสตร์ ชั้นปีที่ ๓ และ ๔ ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

กิจกรรมประกอบด้วยการบรรยายโดยเน้น เรื่อง “การร่างกฎหมายและการให้ความเห็นทางกฎหมาย” การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิชาชีพทางกฎหมายที่น่าสนใจ การบอกเล่าประสบการณ์จากการทำงานและการศึกษาต่อต่างประเทศ การค้นคว้าข้อมูลกฎหมายผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน www.krisdika.go.th และการจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสำนักงาน โดยทีม KM Young Elite

รู้ทันหวัด ๒๐๐๙

โรคไข้หวัดใหญ่ ๒๐๐๙

ติดต่อได้ โดยการไอหรือจามรดกันโดยตรงหรือติดต่อผ่านทางมือที่สัมผัสสิ่งของปนเปื้อน เสมหะ น้ำมูก น้ำลาย เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได โทรศัพท์ โต๊ะ เก้าอี้ แป้นคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน และเคาน์เตอร์ เป็นต้น แล้วใช้มือแคะจมูก ขยี้ตา ป้ายปาก โดยไม่ได้ล้างมือด้วยสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจลก่อน

อาการ

ไข้ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก คัดจมูก อาจมีอาเจียน หรือท้องเสีย ร่วมด้วย ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการหายใจลำบาก หอบเหนื่อย อาจเสียชีวิตได้

การป้องกันไข้หวัดใหญ่ ๒๐๐๙

๑. ล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล เพื่อฆ่าเชื้อโรค
  ๒. หลีกเลี่ยงการคลุกคลี ใกล้ชิดกับผู้ป่วยไข้หวัดหรือในที่ชุมชนหนาแน่น หากจำเป็นให้สวมหน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อ
  ๓. ปิดปาก ปิดจมูก ด้วยกระดาษทิชชู เมื่อไอ จามและต้องล้างมือทุกครั้ง
  ๔. หลีกเลี่ยงการใช้ของร่วมกัน เช่น แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ ช้อน ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัวร่วมกับผู้อื่น
- (กินร้อน-ช้อนกลาง-ล้างมือ)**
๕. ดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ กินอาหารให้ครบ ๕ หมู่ และพักผ่อนให้เพียงพอ

๖. ติดตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุขอย่างใกล้ชิด

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ ๒๐๐๙

๑. สวมหน้ากากอนามัย เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อสู่ผู้อื่น
๒. หยุดงาน หยุดเรียน และพักผ่อนอยู่กับบ้านจนกว่าจะหาย เมื่ออาการไม่รุนแรง เช่น ไข้ต่ำๆ ไม่เหนื่อย รับประทานอาหารได้
๓. หากมีอาการรุนแรง เช่น ไข้สูง หอบเหนื่อย อาเจียน ท้องเสีย ซึม หรือ รับประทานยาลดไข้แล้ว 48 ชั่วโมง ไข้ยังไม่ลด ควรพบแพทย์ทันที
๔. ใช้กระดาษทิชชู ผ้าเช็ดหน้า ปิดปาก ปิดจมูก เวลาไอ จาม และล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่หรือใช้แอลกอฮอล์เจล ทำความสะอาดมือ
๕. ไม่ควรคลุกคลี ใกล้ชิด หรือใช้สิ่งของร่วมกับผู้อื่น ควรพักผ่อน และดื่มน้ำมากๆ
๖. ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคปอด หอบหืด เบาหวาน ภูมิคุ้มกันต่ำ หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุมากกว่า ๖๕ ปี หรือเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี โรคอ้วน หากเป็นหวัด ต้องพบแพทย์ทันที

ข้อมูลจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข